**RadioMedia ry:n lausunto tekijänoikeuslain muuttamisesta**
**Opetus- ja kulttuuriministeriölle – VN/34805/2025**

RadioMedia ry edustaa kaupallista radiotoimialaa Suomessa. RadioMedia keskittyy lausunnossaan piratismin torjuntaan ja kannattaa ehdotuksia oikeudenhaltijoiden tiedonsaantioikeuden laajentamisesta sekä laittomasta lähteestä suoratoistamisen oikeustilan selkeyttämisestä.

Kaupalliset radioyhtiöt investoivat kotimaiseen journalismiin, viihteeseen ja muihin audiosisältöihin sekä maksavat käyttämiensä sisältöjen oikeuksista. Lähetysten ja ohjelmasisältöjen luvaton hyödyntäminen heikentää näiden investointien edellytyksiä ja laillisten palvelujen kilpailuasemaa. Oikeussuojakeinojen tulee olla riittävän nopeita ja kustannuksiltaan myös pienten radioyhtiöiden käytettävissä.

RadioMedia pitää tärkeänä, että esitys saatetaan viipymättä eduskunnan käsiteltäväksi ja muutokset hyväksytään tällä vaalikaudella.

**Tiedonsaantioikeuden laajentaminen on tarpeellista**

RadioMedia kannattaa tekijänoikeuslain 60 a §:ään ehdotettua tiedonantovelvollisten piirin ja luovutettavien tietojen laajentamista. Oikeudenhaltijan on voitava tunnistaa oikeudenloukkaukseen osallistuvat toimijat myös silloin, kun loukkaajan henkilöllisyys ei ole tiedossa. Perusteluissa tulee tuoda selvästi esiin säännöksen soveltuminen myös lähettäjäyritysten lähioikeuksien suojaamiseen lain 60 g §:n nojalla.

Tiedonsaantioikeuden tulee kattaa täytäntöönpanodirektiivin 8 artiklan mukaisesti tarpeelliset tiedot loukkaavan toiminnan alkuperästä ja jakeluverkosta. Verkkotunnuksen haltijan yhteystietojen lisäksi merkitystä voi olla esimerkiksi palvelun tarjoamiseen osallistuvien toimijoiden tunnistamisella sekä palvelujen määrää ja niistä saatuja hintoja koskevilla tiedoilla. Säännöksen soveltamisala ja käytännön vaikutukset tulee kuvata perusteluissa selkeästi myös radiolähetysten ja audiosisältöjen luvattoman jakelun kannalta.

Tiedonsaantimenettelyn näyttökynnys ei saa edellyttää oikeudenloukkauksen osoittamista samalla tarkkuudella kuin pääasiassa, kun tietoja tarvitaan juuri loukkaajan tunnistamiseen ja asian selvittämiseen. Hakijalta tulee edellyttää kohtuullisesti saatavissa olevaa ja riittävää selvitystä oikeudestaan sekä väitetystä loukkauksesta. Tiedonsaantia ei kuitenkaan tule tehdä riippuvaiseksi sellaisesta selvityksestä, jonka hankkiminen edellyttää juuri pyydettyjen tietojen saamista.

Laajempi tiedonsaantioikeus helpottaa niiden toimijoiden tunnistamista, joihin oikeussuojakeinoja voidaan kohdistaa kunkin keinon omien edellytysten täyttyessä. Menettelyn kesto tai tietojen luovuttamisesta perittävät kustannukset eivät saa muodostua käytännön esteeksi oikeuksien valvonnalle. Samalla on huolehdittava tietopyyntöjen oikeasuhtaisuudesta ja henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä.

**Verkkotunnusten rekisteröintitiedot tulee saada suoraan perustellulla pyynnöllä**

Yleisen tiedonsaantioikeuden laajentamisen lisäksi esityksessä tulee varmistaa toimiva menettely verkkotunnusten rekisteröintitietojen saamiseksi. RadioMedia pitää tarpeellisena nimenomaista säännöstä, jonka perusteella oikeudenhaltija tai tämän edustaja voi saada oikeudenloukkauksen selvittämiseksi tarpeelliset rekisteröintitiedot suoraan verkkotunnusvälittäjältä tai aluetunnusrekisteriltä lainmukaisella ja asianmukaisesti perustellulla pyynnöllä.

Tietojen tulee olla saatavilla maksutta, ilman aiheetonta viivästystä ja viimeistään 72 tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Tiedonsaannin tulee kattaa tunnistamisen ja yhteydenoton kannalta tarpeelliset rekisteröintitiedot, mukaan lukien nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero siltä osin kuin ne ovat rekisterissä.

Tuomioistuimen määräystä ei tule asettaa tällaisen tiedonsaannin yleiseksi ennakkoedellytykseksi. Tuomioistuinmenettelyn tulee täydentää suoraa tiedonsaantia esimerkiksi silloin, kun tietojen luovuttamisesta syntyy erimielisyys. Verkkotunnusten rekisteröintitietojen luovuttamiseen ei myöskään tule siirtää teleliittymien yhteystietoja koskevaa vaatimusta aineiston saattamisesta yleisön saataviin ”merkittävässä määrin”.

**Suoratoistoa koskevan selvennyksen tulee kattaa myös audiosisällöt**

RadioMedia kannattaa tekijänoikeuslain 11 § 5 momentin selventämistä. Sääntelystä tulee käydä ymmärrettävästi ilmi, ettei tilapäistä kappaleen valmistamista koskeva poikkeus oikeuta käyttämään ilman oikeudenhaltijoiden lupaa tarjottavia sisältöjä tilanteissa, joissa poikkeuksen edellytykset eivät täyty. Perustelujen tulee kattaa audiovisuaalisten sisältöjen katselun ohella audiosisältöjen kuuntelu ja kuvata selkeästi käyttäjän tietoisuuden merkitys vastuuta arvioitaessa.

Laittoman palvelun tunnusmerkkejä koskevia perusteluja tulee täsmentää. IPTV-teknologiaa käytetään myös laillisessa televisiojakelussa, eikä palvelun lainvastaisuutta voida päätellä pelkästään sen käyttämästä teknologiasta tai nimestä. Myöskään maksuttomuus ei sellaisenaan osoita palvelun laittomuutta: kaupallisen radion lailliset palvelut ovat tyypillisesti mainosrahoitteisia ja kuulijalle maksuttomia. Arvioinnissa olennaista on, onko sisältöjen tarjoamiseen tarvittavat oikeudet hankittu.

**Dynaamisten estomääräysten valmistelua tulee jatkaa viipymättä**

Esitys ei sisällä dynaamisia estomääräyksiä koskevaa sääntelyä. RadioMedia pitää tärkeänä, että niiden valmistelua jatketaan viipymättä ja että valmistelulle vahvistetaan selkeä aikataulu sekä riittävät resurssit.

Oikeussuojan tulee mahdollistaa puuttuminen saman laittoman palvelun siirtymiseen uusiin verkkotunnuksiin tai muihin verkko-osoitteisiin ilman, että oikeudenhaltijan on jokaisella kerralla aloitettava uusi täysimittainen oikeudenkäynti. Suorien lähetysten kohdalla toimenpiteiden nopeus on erityisen tärkeää, sillä lähetyksen päättymisen jälkeen toteutettu esto ei enää ehkäise kyseiseen lähetykseen kohdistuvaa haittaa.

Valmistelussa tulee huomioida myös radiolähetysten ja muiden audiosisältöjen suoja. Määräysten on kohdistuttava täsmällisesti oikeuksia loukkaavaan toimintaan, ja samalla on turvattava laillisten palvelujen toiminta sekä asianosaisten tehokkaat oikeussuojakeinot.

Tiedonsaantia ja oikeussuojakeinoja koskeva valmistelu tulee toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön, oikeusministeriön sekä liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyönä.

Hallinnonalojen välinen työnjako ei saa viivästyttää tehokkaiden oikeussuojakeinojen kehittämistä.

RadioMedia ry

Stefan Möller
toimitusjohtaja

Anna Paimela
johtava asiantuntija

**RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää kaupallisen radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Liitto edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita Suomessa.**

Lisätietoja: Anna Paimela, anna.paimela@radiomedia.fi, +358 40 1648626.